

Undervisningsministeriet
Afdelingen for ungdoms- og voksenuddannelser
Frederiksholms kanal 26
1220 København K

Vedrørende Eud-reform sags.nr.: 012.858.391

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om erhvervsuddannelser, lov om vejledning om uddannelse og erhverv samt pligt til uddannelse, beskæftigelse m.v., og andre love (Bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser)

Undervisningsministeriet har med brev af 19. marts 2014 sendt ovennævnte udkast til lovforslag i høring hos Danske Erhvervsskoler - Lederne.

Høringsfrist: fredag den 4. april 2014, kl. 12.00

Sendes den 4. april via E-mail: uvaefu2@uvm.dk

Indledende bemærkninger

Lovforslaget af 19. marts 2014 om erhvervsuddannelsesreformen ” Bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser” rummer kimen til en ny og mere transparent erhvervsuddannelsesstruktur med flere stærke elementer specielt i relation til den øgede fokus på kvalitet. Her kan nævnes det nye grundforløb 1, færre og mere overskuelige indgange, princippet om et fagligt og pædagogisk kompetenceløft hos både lærere og ledere på erhvervsskolerne, bedre muligheder for videregående uddannelse, en fornuftig adgangsbegrænsning ved start på grundforløbene, udvidet adgang til EUX, mere kvalitet i praktikcenteraktiviteten samt bedre muligheder for de helt unge til at afklare sig i forhold til valg af erhvervsuddannelse.

Der er imidlertid også elementer i reformen, som vækker bekymring eller rejser spørgsmål, og disse vil forsøges udfoldet i nedenstående, hvor de enkelte detailelementer er delt ind i afsnit, der i så høj grad som muligt korresponderer med aftalens hovedområder.

0. Indholdsfortegnelse

Afsnit 1: Adgangskrav.....	s.2
Afsnit 2: EUD10.....	s.3
Afsnit 3: Grundforløb 1.....	s.4
Afsnit 4: Grundforløb 2.....	s.5
Afsnit 5: Uddannelsesgarantien.....	s.6
Afsnit 6: Merkantil.....	s.7
Afsnit 7: EUX.....	s.8
Afsnit 8: EUV.....	s.10
Afsnit 9: Kvalitetsmål, indikatorer og dokumentation.....	s.11
Afsnit 10: Praktikpladser og praktikcentre.....	s.13
Afsnit 11: Vejledning.....	s.13
Afsnit 12: Lærerkompetencer.....	s.15
Afsnit 13: Økonomi.....	s.16

1. Adgangskrav mv.

Overordnede bemærkninger

DE-L finder det attraktivt med de nye klare adgangskrav. Vi finder det dog fornuftigt, at der i enkelte uddannelser som noget særligt kan dispenseres for adgangskravet efter indstilling fra de faglige udvalg.

DE-L savner dog hjemmel, så der kan fastsættes særlige adgangsmuligheder for elever fra Grønland, Færøerne, de nordiske lande mv. Elever herfra har ikke dansk som modersmål og kravet om 02 i dansk ved folkeskolens afgangsprøve eller et niveau, der svarer hertil, vil være et urealistisk krav for disse elever. En række erhvervsskoler har aftaler med Grønlands Selvstyre og disse skoler optager i dag grønlandske elever direkte i særlige erhvervsuddannelser, som ikke findes i Grønland.

DE-L finder, at adgangen via prøve og samtale er styret for stramt fra centralt hold. Den foreslåede proces forekommer administrativt og økonomisk tung og tidskrævende, ikke mindst da vi må forvente, at et anseeligt antal elever vil skulle gennemføre prøven.

DE-L finder det endvidere uklart, hvor mange gange en ung må deltage i testen.

Specifikke bemærkninger

DE-L foreslår at, reglerne i § 5 stk. 2 og 3 om ansøgere, der ikke opfylder de sædvanlige adgangsbetingelser, ændres, så der bliver mulighed for mere lokal styring af optagelsesforløbet. En afvikling af optagelsesprøver i juli måned er u hensigtsmæssig, da det må forventes, at en del elever, der kommer direkte fra folkeskolen, som ikke forventede at opnå lavere karakterer end 02 i hhv. dansk og matematik, hyppigt vil være på ferie med familien i den planlagte periode for optagelsesprøverne.

DE-L er ligeledes bekymrede over, at optagelsesprøverne skal bedømmes med ekstern censur, efter de er gennemført på erhvervsskolen. Vi foreslår derfor en mere hensigtsmæssig og effektivt løsning, hvor prøven gennemføres digitalt, således den er selvrettende, og erhvervsskolen umiddelbart kan give den unge et svar om prøvens resultat.

DE-L foreslår, at de konkrete prøvetidspunkter fastsættes lokalt, så skolen kan tage højde for forskellige elevgrupper - herunder elever fra kontanthjælpsreformen - hvor skolerne med relativt hyppige udbud af grundforløb 2, standardiserede EUV forløb etc. må forventes at have behov for at tilbyde prøven regelmæssigt.

DE-L vurderer at reglen i § 5a stk. 3 om, at en ansøger, som tre gange har været optaget efter stk. 1 eller 2, kun kan optages på ny med en uddannelsesaftale, der omfatter det ansøgte grundforløb, kan blive en betydelig udfordring for landets jobcentre. En ung, der som 19-årig 3 gange har været optaget på grundforløb 2 uden at afslutte eller opnå praktikplads, har alene herefter kun mulighed for at gennemføre en ungdomsuddannelse, ved at erhverve sig en uddannelsesaftale eller blive gymnasieegnet. DE-L foreslår derfor, at der i reglerne åbnes mulighed for dispensation evt. efter indstilling fra et jobcenter.

DE-L er usikre på hvorledes lovens ikrafttræden påvirker de unge, der allerede er påbegyndt grundforløb før 1. august 2015.

I bemærkningerne på side 22 er følgende anført: ” Den nye struktur indebærer, at elever kun kan påbegynde grundforløbets 1. del én gang. Derved undgås det, at elever cirkulerer rundt i grundforløbet uden at komme i gang med den uddannelsesspecifikke undervisning i 2. del.”

DE-L foreslår, at der i reglerne åbnes mulighed for dispensation for genoptagelse på grundforløb 1, hvis eleven frafalder grundforløbet uden egen skyld. Dette kunne fx være ved svær sygdom eller lignende.

2. EUD10

Overordnede bemærkninger

DE-L ser positivt på EUD10 som en styrkelse af overgangen fra grundskolen til erhvervsuddannelserne.

DE-L ser også positivt på, at EUD10 er både målrettet elever der er usikre på, om en erhvervsuddannelse er det rigtige valg, og elever der ikke har opnået 02 i dansk og matematik efter 9. kl., men som er motiveret for en erhvervsuddannelse.

Specifikke bemærkninger

DE-L foreslår følgende målsætninger for EUD 10:

- 1) 50 % af undervisningen skal ske i samarbejde med en erhvervsskole i flest mulige kommuner

- 2) Flest mulige kommuner skal indgå en fuld driftsoverenskomst med en erhvervsskole
- 3) Elever og lærere skal være mest muligt i erhvervsskolens faglige lokaler
- 4) Folkeskolelærere og erhvervsskolelærere skal samarbejde mest muligt om at tone den obligatoriske del mod erhvervsuddannelserne samt udvikle undervisningsmaterialer til den valgfri del

Punkt 3 +4 er kun aktuelle hvis kommunen ikke indgår en fuld driftsoverenskomst med en erhvervsskole.

DE-L foreslår, at målsætningerne opnås ved, at:

- 1) Rammerne for aftalerne i forhold til den valgfri del præciseres. Samarbejdet skal eksempelvis defineres som, at det skal omfatte
 - Brug af faglokaler på erhvervsskolen – så eleverne bliver bekendt med erhvervsskolernes miljø
 - Lærerudveksling – så begge lærergrupper får kendskab til undervisningsmiljø og indhold
 - Fælles udvikling af undervisningsmaterialer – så det pædagogiske og didaktiske grundlag kan understøtte hinanden
- 2) De ressourcemæssige incitamenter for samarbejde med en erhvervsskole gøres tydelige og attraktive for kommunerne. Fx hvilken gevinst kommunerne får ved at låne lærere, lokaler og udstyr af erhvervsskolen etc.

3. Grundforløb 1

Overordnede bemærkninger

DE-L ser positivt på muligheden for at få skabt et stærkt ungdomsuddannelsesmiljø med udformningen af de nye grundforløb 1 og grundforløb 2. Grundforløb 1 styrker muligheden for bredt at introducere til erhvervsuddannelserne til de unge, som kommer fra 9. og 10. klasse.

DE-L ser også positivt på overgangen fra de 12 erhvervsfaglige fællesindgange til fire nye erhvervsfaglige hovedområder, men det betyder ikke nødvendigvis, at strukturen for den enkelte elev er blevet mere enkel og forståelig, og DE-L opfordrer til, at der fra ministeriets side sættes fokus på vejledning og informationsstrategier ift. de unge og deres forældre, fx via eVejledningen, uddannelsesguiden (ug.dk), UU-systemet, uddannelse og job (tidligere UEA) og de øvrige kanaler i folkeskolen.

Specifikke bemærkninger

I relation til lovens bemærkninger under punkt 2.1 om enklere og mere overskuelig struktur, ser DE-L en modsætning mellem, at den unge på den ene side kun skal vælge mellem 4 hovedområder og ved afslutningen af grundforløb 1, åbent skal kunne vælge uddannelse (grundforløb 2), og på den anden side, at undervisningen i grundforløb 1 skal organiseres i fagretninger, som den unge skal vælge efter 2 uger, og at der skal ske en gradvis specialisering. Lægges der for meget vægt på specialiseringen, kan konsekvensen blive, at den unge ret beset skal have truffet et forholdsvis præcist valg allerede i starten af grundforløb 1.

DE-L skal derfor foreslå, lovbemærkningerne suppleres med en tekst, der præciserer det overordnede og introducerende formål med grundforløb 1.

DE-L skal også foreslå at Undervisningsministeriet sætter rammer for, hvilke fagretninger der kan etableres. Der er behov for at sikre overskuelighed og at fagretningerne er fagligt set relevante i forhold til det fortsatte uddannelsesforløb.

DE-L kan være bekymret for, om eleverne vil opleve, at systemet har den enkelthed, der er søgt skabt ved valget mellem de 4 hovedområder, i relation til hvilke reelle valgmuligheder eleverne opnår efter endt grundforløb 1. Bekymringen bunder i, at opfyldelsen af de krav, der opstilles af de faglige udvalg ved overgangen til hovedforløbet, kan slå igennem i forhold til undervisningen i grundforløb 1. Sættes kravene forud for et hovedforløb meget højt, kan det betyde, at eleverne allerede i grundforløb 1 nødvendigvis skal forberede sig på at nå bestemte niveauer i forhold til et konkret hovedforløb.

DE-L skal derfor foreslå, at der i lovbemærkningerne indarbejdes en forudsætning om, at de faglige udvalg ikke kan sætte kravene for adgang til et hovedforløb så højt, at det forudsætter at grundforløb 1 omfatter en specifik fag-faglig undervisning rettet mod et bestemt hovedforløb.

DE-L vurderer, at de foreslåede arbejdsformer i grundforløb 1 kan være velegnede for elevernes læring, men vi er usikre på, hvilke muligheder eleverne har for at skifte mellem hovedområderne. Vi har i denne sammenhæng noteret os, at aftalen om bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser fastslår, at undervisningen i grundforløbet 1. bl.a. består af erhvervsfag, og at undervisningen i erhvervsfag vil være bestemt af fagretningen. Vi har også noteret os, at undervisningen i erhvervsfag skal give grundlæggende faglige kompetencer inden for de erhverv, som fagretningen sigter imod. Fagretningen skal således give både generelle erhvervsfaglige kompetencer og specifikke faglige kompetencer inden for de pågældende erhverv.

DE-L skal foreslå, at det i lovbemærkningerne præciseres, om der er konsekvenser for den efterfølgende undervisning, der følger af et skift mellem hovedområder.

Grundforløb 2

Overordnede bemærkninger

DE-L ser som tidligere nævnt flere positive elementer ved den 20-20 model for grundforløb 1 og grundforløb 2, som er valgt. Vi mener dog, at modellen indebærer en risiko for, at der bliver et stort frafald/omgængere i grundforløb 2, fordi det kan være tvivlsomt, om unge, som ikke kommer direkte fra folkeskolen, er så afklarede og uddannelsesparate, at de er i stand til at træffe det rette og relevante uddannelsesvalg forud for grundforløb 2. Pt. er knapt 70 % af grundforløbseleverne på landets erhvervsskoler over 17 år¹, og vi ved, at disse unge i øjeblikket i gennemsnit bruger ca. 30 uger på at komme igennem deres grundforløb².

Specifikke bemærkninger

Det vil være nødvendigt, at den enkelte skole screener eleverne forud for optagelsen i grundforløb 2. Realiteten vil være, at en hvilken som helst elev ikke vil være egnet til et hvilket som helst grundforløb 2, uanset at eleven har 02 i dansk og matematik. Der vil være store forskelle på de krav der stilles til elevens evner og kompetencer i de forskellige grundforløb 2, alt efter de gærdehøjder, der er opstillet som forudsætning for, at en elev kan påbegynde et hovedforløb.

¹ Kilde: UNI-C's Forløbsstatistik grundforløb skoleår 2012-2013

² Kilde: DE-L data

DE-L skal derfor foreslå at loven udformes så skolerne får kompetence til at screene eleverne forud for optagelse i grundforløb 2. Samtidig vil adgangen til grundforløb 2 medføre en øget vejledningsopgave for skolerne, jf. også økonomiafsnittet.

DE-L skal yderligere foreslå, at loven udformes, så der afsættes ressourcer til, at den enkelte skole kan iværksætte særlige aktiviteter i tillæg til den ordinære undervisning i grundforløb 2 for usikre elever f.eks. med konkrete læse og skrivevanskeligheder, som har påbegyndt deres erhvervsuddannelse direkte i grundforløb 2. Tilsvarende gælder i forhold til en gruppe af unge, der nu hvor der ikke bliver mulighed for en individuel forlængelse af grundforløbet, har behov for at modtage supplerende undervisning, som forudsætning for at kunne bestå grundforløbsprøven.

DE-L er enig i, at grundforløbsprøven får status som stopprøve på et fagligt grundlag. Det er dog væsentligt for DE-L, at antallet af prøver med ekstern censur ikke forøges, uden at der gives ekstra midler til dette.

4. Uddannelsesgarantien

Overordnede bemærkninger

DE-L er tilfredse med, at der i lovudkastet er fokus på uddannelsesgarantien, som efter vores opfattelse er en af hjørnestenene i forhold til at nå målene om, at 25 % hhv. 30 % af de unge fra grundskolen skal påbegynde en erhvervsuddannelse i 2020 hhv. 2025. En troværdig og transparent uddannelsesgaranti er vigtig for de unge, der efter grundskolen overvejer at påbegynde en erhvervsuddannelse. De skal kunne tro på, at deres ønskeuddannelse kan realiseres og de skal være afklarede under hvilke betingelser.

En forbedret uddannelsesgaranti bør efter DE-L's opfattelse omfatte, at der arbejdes for at begrænse de krav, der stilles til eleverne om faglig og geografisk mobilitet.

Specifikke bemærkninger

I afsnit 2.6.2 er følgende anført: ” Elever, som gennemfører grundforløbet i en uddannelse, som udbydes med skolepraktik har sikkerhed for, at kunne gennemføre hele uddannelsen, hvis eleven opfylder kravene om egnethed, geografisk mobilitet og aktiv praktikpladssøgning.”

Det er DE-L's opfattelse, at citatet tegner et ufuldstændigt billede af uddannelsesgarantien. Problemet er, at reformforslaget omfatter en mulighed for at kvotere adgangen til grundforløb 2. Det betyder, at en elev, der lever op til de nævnte krav, kan risikere at miste muligheden for at kunne fortsætte i grundforløb 2 og dermed miste muligheden for at kunne gennemføre sin ønskede uddannelse.

DE-L skal foreslå, at lovbemærkningerne udformes, så det tydeligt fremstår, at der er tre forskellige former for uddannelsesgaranti.

For det første er der uddannelser med skolepraktik med ægte uddannelsesgaranti. Det indebærer, at elever, som påbegynder grundforløb 1 med et ønske om en bestemt uddannelse, har sikkerhed for at kunne gennemføre hele uddannelsen, hvis eleven opfylder kravene om egnethed, geografisk mobilitet og aktiv praktikpladssøgning.

For det andet er der uddannelser med skolepraktik, hvor der er kvoter ved adgangen til grundforløb 2. Sådanne uddannelser har uddannelsesgaranti med forbehold. Det indebærer, at elever, som påbegynder grundforløb 1 med et ønske om en bestemt uddannelse, ikke har garanti for at kunne få plads i grundforløb 2 i den pågældende uddannelse.

For det tredje er der uddannelser uden skolepraktik. Her omfatter uddannelsesgarantien alene muligheden for at kunne gennemføre en erhvervsuddannelse med uddannelsesaftale eller blive anvist en uddannelse med skolepraktik. For elever, der ikke kan finde en praktikplads inden for en ønsket uddannelse, indebærer dette, at eleven må acceptere en anden uddannelse end den ønskede.

DE-L skal foreslå, at det eksplicit kommer til at fremgå af lovbemærkningerne, at undervisningsministeriet aktivt og i et samarbejde med de faglige udvalg, arbejder for, at flere uddannelser får en ægte uddannelsesgaranti og at flere uddannelser kan udbydes med skolepraktik. I tilknytning hertil foreslås det, at der arbejdes for, at flere uddannelser bliver tilrettelagt med bredere kompetencer. Det vil på sigt kunne bidrage til fleksibiliteten på arbejdsmarkedet og bidrage til, at omfanget af uddannelser med begrænsninger i uddannelsesgarantien kan nedbringes.

DE-L hilser det velkomment, at negativlisten, der angiver hvilke uddannelser som ikke udbydes med skolepraktik, omdannes til en positivliste, således at den angiver, hvilke uddannelser, der udbydes med skolepraktik i et praktikcenter, i stedet for, hvilke uddannelser, der ikke gør.

5. Merkantil

Overordnede bemærkninger

DE-L er bekymret over at aftalen om bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser indebærer, at grundforløbet på det merkantile område beskæres, så en række elever fremover skal nå de samme slutkompetencer som i dag på kun 20 uger mod i dag 76 uger. Det stiller store krav til vejledningen om, at de elever, der påbegynder grundforløb 2 er velforberejdede. Samtidig skal adgangskravene til hovedforløbet formuleres realistisk og tilpasset kompetencemålene inden for den enkelte uddannelse.

I aftalen forudsættes det, at grundforløb 2 fokuseres og skærpes mod de brancher, den enkelte uddannelse er rettet imod. Der skal samtidig etableres særlige hold for EUX-elever. Det vil udfordre i sær de mindre skoler, som inden for hver branche har for få elever til at danne hele hold. Der er derfor behov for at fastsætte regler som tager hensyn til mulighed for samlæsning brancheområderne i mellem.

Det nye trin 3 er kun beskrevet tyndt i lovbemærkningerne, herunder er det uklart om et fagligt udvalg kan undlade at benytte ordningen.

Specifikke bemærkninger

DE-L skal foreslå, at der i lovbemærkningerne sættes rammer for udformningen af reglerne om grundforløb 2. Herunder bør det sikres, at fagene beskrives dels som fællesfag for hele det merkantile område og dels som specifikke fag, der retter sig med de enkelte brancher.

DE-L skal yderligere foreslå, at ministeren får bemyndigelse til at bestemme, at der inden for et brancheområde skal etableres et trin 3 på samme måde som ministeren kan bestemme, at der skal etableres EUX-forløb inden for en uddannelse, hvor det faglige udvalg ikke selv har taget initiativ.

6. EUX

Overordnede bemærkninger

DE-L er enige i, at flere unge skal have mulighed for at påbegynde et EUX-forløb, samt at EUX skal udvikles, så forløbet tilbydes på alle relevante erhvervsuddannelser, inden for alle fire hovedområder. Herunder er vi enige i, at undervisningsministeren får en initiativforpligtigelse, hvis et fagligt udvalg ikke indstiller, at en relevant uddannelse udbydes med et EUX-forløb.

DE-L finder det vigtigt, at EUX ikke bliver udviklet som mindre søskende til HHX og HTX.

Erhvervsuddannelser med et EUX-forløb skal have sit eget og selvstændige brand med særlig vægt på dobbeltkompetencen og på, at den gymnasiale undervisning på alle relevante områder direkte relaterer sig til den fag-faglige undervisning, så synergien udnyttes bedst muligt.

Rammerne for EUX-undervisningen bør så vidt muligt fastlægges, så undervisningen i udgangspunktet organiseres i særlige EUX-miljøer. Det vil give det bedste studiemiljø og de bedste muligheder for holddannelse. Rammerne bør dog også fastlægges så minder skoler med få uddannelser med et EUX forløb har reelle muligheder for et EUX-udbud.

Specifikke bemærkninger på det tekniske område

DE-L er enige i behovet - som dette er beskrevet i lovbemærkningerne - at der på det tekniske område opstilles fælles rammer for grupper af uddannelser, så der inden for en uddannelsesgruppe bliver større ensartethed i forhold til struktur, fag mv., så skolerne får bedre mulighed for både at formidle tilbuddet om et EUX-forløb og især for at samlæse elever fra forskellige uddannelser inden for gruppen. Herunder er vi enige i, at der for hver uddannelsesgruppe opstilles en fælles model, og vi anbefaler, at antallet af uddannelsesgrupper begrænses til 3 eller 4 inden for det tekniske område. Jo færre grupper jo bedre muligheder for samlæsning.

DE-L er derimod ikke enige i, at det i de almindelige bemærkninger detaljeret er fastlagt, hvorledes modellerne skal udformes. Den detaljerede beskrivelse giver dårlig mulighed for, at den enkelte skole kan tilrettelægge sine EUX-forløb med udgangspunkt i skolens konkrete EUX-hold, valgfagsudbud mv. samt dårlig fleksibilitet i den fremtidige udvikling af EUX. Med udgangspunkt i skolernes vilkår er vi bestemt heller ikke enige i, at den konkrete undervisningsrækkefølge fastlægges i lovbemærkningerne jf. side 31.

DE-L foreslår derfor, at de almindelige bemærkninger holdes på et overordnet niveau svarende til det beskrivelsesniveau, der er anvendt i forhold til EUX på det merkantile område. Beskrivelsen på det tekniske område bør primært omfatte hensigten med at fastlægge fælles rammer hhv. fælles modeller og omfatte, hvem, der er de centrale aktører i arbejdet med at fastlægge de fælles rammer for hver uddannelsesgruppe. Herunder vil vi gerne pege på, at de fælles rammer skal tilgodese et skolebehov, og at skolerne derfor bør have en central rolle i dette arbejde. Den konkrete undervisningsrækkefølge bør inden for nogle overordnede kriterier helt overlades til de lokale skoler.

DE-L er dog enige i, at det er nødvendigt at fastlægge hvilke fag, der skal indgå i grundforløbet, så der kan ske skoleskift. Samtidig er der behov for, at elever, der påbegynder et EUX-forløb direkte ved indgangen til grundforløb 2, er orienteret om hvilke forkundskaber, der er nødvendige for at kunne følge undervisningen. Vi foreslår i denne sammenhæng, at den enkelte skole får mulighed for - efter lov om åben uddannelse - at udbyde et forkursus tilpasset skolens konkrete tilrettelæggelse af grundforløbet. En sådan lokal og fleksibel mulighed vil overflødigsgøre kravet om, at der skal gennemføres præcis tre afsluttede enkelt fag på C-niveau i grundforløb 1 og tre afsluttede enkelt fag på C-niveau i grundforløb 2, et krav som i høj grad er i modstrid med behovet for, at undervisningen i grundforløb 1 tilrettelægges som et sammenhængende uddannelsesforløb for unge med vægt på progression, fagligt samspil og løbende evaluering, som det kendes i andre ungdomsuddannelser.

I høringsmaterialet er det anført, at der på det tekniske område skal være plads til 6 fag på C-niveau i grundforløbet. Samtidig er det forudsat, at der også i fuldt omfang skal være plads til den grundforløbsundervisning, der knytter sig til et ordinært grundforløb. Dette forudsætter, at der bliver mulighed for at skabe omfattende synergi mellem fagene i grundforløbet. Dette kan bl.a. ske ved, at en række af fagene udvikles som EUX-fag, som er karakteriseret ved, at faget kan realiseres, så indholdet både tilgodeser elevens studiekompetence og opbygningen af elevens erhvervskompetence i overensstemmelse med de opstillede kompetencemål. Et eksempel på et sådant fag er det allerede eksisterende grundfag teknologi C.

DE-L foreslår, at der også på andre områder udvikles egentlige EUX-fag med egne prøveformer, herunder at de mange forskellige teknologi- og teknikfag på B og A-niveau i de eksisterende EUX-ordninger samles i et fælles EUX-fag inden for hver uddannelsesgruppe, så faget får fælles varighed og fælles overordnede kompetencemål, så skolen kan tilpasse det konkrete indhold af undervisningen til de elever, der aktuelt bliver undervist.

Specifikke bemærkninger i forhold til EUX på det merkantile område

DE-L finder, at EUX-modellen på det merkantile område er perspektivrig i forhold til at sikre, at grupper af elever, der ellers ville have valgt en gymnasial uddannelse, i stedet vælger en erhvervsuddannelse.

DE-L er enige i, at afstigningsmuligheden efter 2 år i den merkantile model skal give generel studiekompetence, men samtidig, at den ikke giver EUX-kompetence - dette forbeholdes elever, der afslutter deres erhvervsuddannelse med såvel erhvervs- som studiekompetence.

DE-L har noteret sig, at det forudsættes, at grundforløb 1 og 2 samlet skal omfatte 8 fag på C-niveau. Vi finder i lighed med bemærkningerne på det tekniske område, at den enkelte skole skal have frihed til selv at tilrettelægge sit forløb med udgangspunkt i behovet for, at undervisningen i grundforløb 1 tilrettelægges som et sammenhængende uddannelsesforløb for unge med vægt på progression, fagligt samspil og løbende evaluering. Adgangen til et EUX-forløb for elever, der påbegynder direkte via grundforløb 2 kan så ske via et lokalt tilrettelagt forkursus.

DE-L skal foreslå, at lovbemærkningerne udformes, så de også omtaler principperne for oprykning fra grundforløb 2 til det studiekompetencegivende forløb. Samtidigt foreslår vi, at adgangen ved denne overgang skal reguleres efter samme principper, som gælder i en gymnasial uddannelse, dvs. med

udgangspunkt i en gennemsnitskarakter og således, at der sker prøveudtræk, så det ikke forudsættes, at eleven aflægger prøve i alle 8 fag.

Tilsvarende forudsætter vi, at de afsluttende gymnasiale prøver afholdes med prøveudtræk, og at studiekompetencen opnås med udgangspunkt i et karaktergennemsnit, der både omfatter afsluttede standpunktskarakterer og prøvekarakterer.

DE-L er enig i, at EUX på det merkantile område omfatter særlige lærerqualifikationskrav (HD niveau), når kompetencen afgrænses til de særlige erhvervsnære gymnasiale fag i EUX, dog således at kompetencen ikke gælder HHX. DE-L skal foreslå at de særlige EUX-lærerkompetencer også kommer til at omfatte ED'ere og eventuelt også andre med en relevant erhvervsrettet uddannelse på bachelorniveau.

7. EUV

Overordnede bemærkninger

Som udgangspunkt er EUV en stærk model, hvor uddannelsesforløbet kan tilpasses behovene i de forskellige voksne grupper med systematisk inddragelse af realkompetencevurderinger.

DE-L finder det positivt, at der udarbejdes grundlag for standardmerit, så skolerne har et fælles udgangspunkt til realkompetencevurderingen, og voksne sikres et mere ensartet vurderingsgrundlag inden for de enkelte uddannelser og ved tilrettelæggelsen af uddannelsesplanen.

Da tilgangen til EUV er af mindre omfang end tilgangen til ungdomsuddannelser, bifalder DE-L, at lovbemærkningerne fremhæver, at der skal være mulighed for samlæsning af unge og voksne elever både på grundforløb 2 og på hovedforløbet.

Specifikke bemærkninger

Det fremgår af udkastet til lovforslag, at der stilles de samme adgangskrav til EUV som til ungdomsuddannelsen. DE-L mener, at dette ikke hænger særligt godt sammen med, at alle over 25 år skal have en realkompetencevurdering. Voksnes læse-, skrive- og regnefærdigheder kan have ændret sig og udviklet sig siden folkeskolens afgangsprøve, så det er ikke relevant at stille folkeskolens afgangsprøver som et generelt krav til alle voksne over 25 år.

Voksne kan have deltaget i FVU undervisning, men FVU er ikke meritgivende i forhold til folkeskolens afgangsprøve.

DE-L skal foreslå, at FVU er adgangsgivende til erhvervsuddannelserne for ansøgere, som ikke har adgang til GF 1, så denne målgruppe har flere muligheder for at kvalificere sig til erhvervsuddannelserne.

DE-L foreslår, at der her skabes systemmæssig sammenhæng mellem EUD-reformen og kontanthjælpsreformen, hvor unge voksne under 30 år skal tilbydes FVU-test. Der er behov for, at realkompetencevurderingerne og de adgangsgivende uddannelses tilbud, der gives til voksne, som ønsker en erhvervsuddannelse eller får uddannelsespålæg, anerkendes som ligeværdige i forhold til resultatet af folkeskolens afgangsprøver i dansk og matematik.

DE-L skal foreslå, at erhvervsskolerne får direkte mulighed for at tilbyde FVU undervisning, uden at erhvervsskolerne skal søge om en aftale med et VUC-center.

Lovforslaget præciserer, at EUV kan gennemføres af institutioner, som er godkendt til at udbyde det aktuelle hovedforløb, jf. § 66 u stk.3.

DE-L skal foreslå, at der sikres hjemmel til afvikling af grundforløb 2 i et EUV-forløb på institutioner, som ikke er godkendt til hovedforløbet, men som er godkendt til det pågældende grundforløb 2, hvis den voksnes uddannelsesplan indeholder dele af grundforløbet. Det samme princip bør være gældende for ledige hvis de efter en længerevarende ledighedsperiode har behov for et suppleringsmodul af op til 9 ugers varighed, jf. § 66 y. Forslaget skal sikre bedst mulig lokal tilgængelighed af evt. grundforløbsdele og supplerende moduler for voksne.

Overgangsreglerne for reformen efterlader et særligt problem i august 2015 med EUV for voksne, som ikke skal gennemføre grundforløb 2. Problemet består i, at de særlige EUV-forløb skal være færdigudviklet meget tidligt, og at der kun forventes få elever.

DE-L skal foreslå, at der etableres en overgangsordning, som indebærer, at den enkelte skole får mulighed for at tilrettelægge et forløb, som bygger på de nuværende hovedforløb.

Af bemærkningerne til lovforslaget om erhvervsuddannelser for voksne fremgår det, at de faglige udvalg skal udvikle standardiserede hovedforløb for voksne og indholdsmæssigt et det hensigten at fastsætte regler, om at arbejdsmarkedsuddannelse kan indgå i forløbene.

Lovforslaget åbner hermed mulighed for øget sammenhæng mellem arbejdsmarkedsuddannelser og erhvervsuddannelser, mens udfoldelsen af denne sammenhæng ikke er yderligere uddybet i bemærkningerne til lovforslaget.

DE- L foreslår, at der skabes hjemmel til at fastsætte regler for udviklingen af EUV og sammenhængen mellem arbejdsmarkedsuddannelser og erhvervsuddannelser, som sikrer en ensartet og tilgængelig model på tværs af uddannelser. Der er stort behov for transparens i sammenhængen og meritmuligheder mellem uddannelserne, så voksne og virksomheder nemt kan orientere sig om indhold og strukturer. Det gælder i særlig grad i et sammenhængende EUV forløb, så det også er tydeligt, hvordan faglært niveau kan opnås trinvis via gennemførelse af AMU kurser enkeltvis, når det er det mest hensigtsmæssigt for brugerne.

DE-L skal foreslå, at lovbemærkningerne giver en angivelse af, hvordan en EUV kan tilrettelægges i et EUX-forløb.

8. Kvalitetsmål- og indikatorer samt dokumentation

Overordnede bemærkninger

Lovforslaget rummer overordnet set følgende fire kvalitetsmålsætninger og otte kvalitetsindikatorer:

4 Mål	8 Indikatorer
<i>Flere elever skal vælge en erhvervsuddannelse direkte efter 9. og 10. klasse</i> 25 % i 2020 og 30 % i 2025	1) Antal elever, der vælger en erhvervsuddannelse efter 9. og 10. klasse
<i>Flere skal fuldføre en erhvervsuddannelse</i> 60 % i 2020 og 67 % i 2025	2) Fuldførelsesprocent
<i>Erhvervsuddannelserne skal udfordre alle elever, så de bliver</i>	3) Antal elever på EUX-niveau

<i>så dygtige som de kan.</i> Antal elever på EUX, fag på højere niveau og talentspor skal øges år efter år	4) Antal elever, der har taget fag på ekspertniveau
	5) Antal elever, der har gennemført talentspor
	6) Beskæftigelsesfrekvens
Tilliden til og trivsel på erhvervsskolernes skal styrkes Elevernes trivsel og aftagervirksomhedernes tilfredshed skal øges frem mod 2020	7) Mål fra elevtilfredshedsundersøgelse
	8) Mål fra virksomhedstilfredshedsundersøgelse

DE-L mener at det er positivt, at der er opstillet klare mål for erhvervsuddannelserne, så regeringen og erhvervsskolerne kan samarbejde om at udvikle erhvervsuddannelserne.

DE-L finder det helt centralt, at de fire mål er afspejlet i de obligatoriske indikatorer og i handleplaner for øget gennemførelse, så kvalitetstilsynet er koordineret og kan spille sammen med den lokale kvalitetsudvikling på erhvervsskolerne.

DE-L mener, at det er afgørende, at alle dele af ministeriets kvalitetsmålinger har fokus på erhvervsskolernes resultater frem for processer.

DE-L bakker op om, at resultatmålene skal opsamles nationalt og på institutionsniveau, og mener at, ministeriet skal kunne trække alle data centralt fra. Det er vigtigt for skolernes kvalitetsudviklingsarbejde, at alle datasystemer, der skal bruges til de obligatoriske indikatorer, giver mulighed for benchmarking, så skolerne kan sammenligne egne resultater med andre skoler.

DE-L anbefaler, for at sikre den bedst mulige effektivitet og validitet i den løbende måling på lovforslagets realisering, at de ministerielle målinger, så vidt muligt, initieres centralt, og at kvalitetsstyringen i forhold til erhvervsskolerne i øvrigt kobles op på de kvalitetsudviklingsprocesser, der allerede i dag foregår på skolerne. Her tænkes eksplicit på den årlige handlingsplan for øget gennemførelse, der i forvejen både adresserer en del af de overordnede mål i EUD-reformen og det ydermere også er her, at skolerne dokumenterer og reflekterer de skærpede ministerielle/politiske krav om uddannelses- og undervisningsdifferentiering.

Specifikke bemærkninger

DE-L foreslår i relation til målet om, at flere elever skal vælge en erhvervsuddannelse, at data i udgangspunktet ikke kun vurderes i et lokalt perspektiv. Den enkelte institution kan ikke alene stilles til ansvar for, hvor mange elever, der vælger en erhvervsuddannelse i den enkelte kommune. Ansvar på dette område er delt mellem erhvervsskoler, kommuner, private skoleformer m.fl.

DE-L foreslår i relation til målet om, at erhvervsuddannelserne skal udfordre alle elever, at der bliver udviklet en indikator for faglig progression i forhold til karakterer på lige fod med folkeskolernes obligatoriske indikatorer omkring karakterer i folkeskolen, da de indikatorer, der er valgt, handler udelukkende om udbud af fag, ikke om elevernes faglige udvikling og progression.

DE-L foreslår i relation til, at nyuddannedes beskæftigelsesfrekvens skal anvendes som indikator, at der anvendes en beskæftigelsesfrekvens, der måler over en længere årrække. Bl.a. fordi, at de tal, der anvendes fra Danmarks Statistik ikke er dagsaktuelle. Ansvar på dette område er delt mellem erhvervsskoler og de faglige udvalg.

DE-L foreslår i relation til målet om, at tillid og trivsel skal styrkes, at indikatorer omkring elevtrivsel og virksomhedernes tilfredshed tager udgangspunkt i de spørgerammer, som erhvervsskolerne i dag anvender til måling af elev- og virksomhedstilfredshed. Ansvar på dette område er delt mellem erhvervsskoler og de faglige udvalg.

DE-L foreslår, at handleplanerne for øget gennemførelse udelukkende skal have fokus på mål og resultater og ikke på proces, og at de snarest muligt bør afløses af lokale kvalitetssystemer, hvor skolernes bestyrelse har ansvaret. De nuværende handleplaner er bureaukratiske og et omfattende dokumentationsarbejde. Samtidigt bør handlingsplaner kun indgå som en del af læringskonsulenternes redskaber, hvis der er skoler, der ikke performer på de obligatoriske indikatorer.

9. Praktikpladser og praktikcentre

Overordnede bemærkninger

Regeringen lover at drøfte praktikpladssituationen med kommunerne og arbejdsmarkedets parter. DE-L opfordrer kraftigt til en mere forpligtende proces, der har fokus på at skaffe flere ordinære uddannelsesaftaler, men grundet strukturændringer i samfundet hvor mange virksomheder i højere grad specialiserer sig og er blevet mere konjunktur- og konkurrencefølsomme (og derfor har vanskeligere ved at tilbyde ordinære uddannelsesaftaler), så er det vigtigt også at øge fokus på brikmodellen og korte aftaler.

Incitamentet på skolerne til at få eleverne i praktikcentret ud i virksomhedsbaseret læring skal være så tydeligt som muligt og derfor ser DE-L positivt på en tilskudsomlægning af praktikcentrenes taxameter, der styrker denne proces som der er lagt op til i "Aftale om bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser".

Specifikke bemærkninger

DE-L ser positivt på at negativlisten bliver til en positivliste og anbefaler at man udvider positivlisten (listen af uddannelser der udbydes med praktikcenteraktivitet) og at den i så høj grad som muligt bliver uden kvoter.

DE-L anbefaler at elever i praktik i udlandet (PIU) bevarer retten til praktikcenteraktivitet ved ophør af praktikforholdet.

10. Vejledning

Overordnede bemærkninger

DE-L noterer sig med tilfredshed, at der genindføres obligatorisk brobygning og introduktionskurser, som vi vurderer som et af de allerstærkeste vejledningsinstrumenter over for de unge.

DE-L foreslår, at det i lovbemærkningerne tydeliggøres, at brobygning og introduktionskurser obligatorisk omfatter erhvervsuddannelserne, og brobygning og introduktionskurser ikke kan ske i forhold til STX.

DE-L er bekymrede for, at brobygning alene er forbeholdt elever, der ikke har opnået 4 i gennemsnit af standpunktskaraktererne i 8. klasse

DE-L er tilfredse med, at man fortsat har mulighed for at indgå samarbejdsaftaler med kommunerne omkring udbud af 20/20 forløb.

DE-L ser derimod med bekymring på, at de ca. 80 % af eleverne i folkeskolen, der vurderes uddannelsesparate i 8. klasse ikke bliver direkte personligt udfordret på deres valg. Eleverne skal selv være motiverede til at opsøge "udfordringen", fx via eVejledningen eller ug.dk.

Specifikke bemærkninger

Af § 2c Stk. 3. fremgår det, at opgaven omkring udfyldelse af uddannelsesplanen overgår til eleven/forældrene for de uddannelsesparate elever. Mange forældre vil have et begrænset syn på de uddannelser, der kan vælges – både på valg af gymnasieretning og på rækken af mulige erhvervsuddannelser, der findes. Samtidig må det forventes, at mange forældre vil være usikre på opgaven med at udfylde uddannelsesplanen, så der opstår usikkerhed og fejl.

DE-L skal derfor foreslå, at ministeriet styrker vejledningen og informationen til forældregruppen – både elektronisk og via andre informationstyper.

DE-L ser positivt på hjemtagelsen og udviklingen af tredje generation af ug.dk portalen, men hverken den samlede brugerflade, artikler, uddannelsesvælgerværktøj etc. vil være færdigudviklet og gennemtestet inden for det første år eller to. Det, at mange elever og forældre nu skal kunne navigere i uddannelsesverden på egen hånd, stiller store krav til de elektroniske hjælpeværktøjer - især eVejledningen og ug.dk - og deres evne til pædagogisk og let forståeligt, at kunne beskrive uddannelsesmulighederne inden for ungdomsuddannelserne. Derfor er DE-L bekymret for, hvorvidt de 80 % unge får en tilstrækkelig vejledning, som udfordrer deres initiale uddannelsesvalg, der ofte er STX.

DE-L skal derfor foreslå, at arbejdet med at forøge kvaliteten af de elektroniske portaler prioriteres meget højt, herunder at ug.dk styrker beskrivelsen af væsentlige elementer, fx praktikcenteraktiviteten, den kommende positivliste, uddannelsesgarantien, EUX, videreuddannelsesmuligheder o. lign.

Af § 2g Stk. 5. fremgår det, at elever, der er vurderet uddannelsesparate, kun skal have en fornyet vurdering i 9. klasse, hvis der er særlige faglige eller personlige grunde hertil.

Der er stadig en problemstilling omkring udfordringen af den stærke elev, der er uddannelsesparat (har et gennemsnit på 4 og er socialt og personligt vurderet som uddannelsesparat). De bliver automatisk erklæret uddannelsesparate, og deres uddannelsesparathedsvurdering bliver alene taget op igen af UU eller klasselæreren, hvis deres karakterer går ned, eller der sker andet i negativ retning! Disse elever vil fremadrettet tilbydes kollektiv vejledning og eVejledning.

DE-L støtter brug af kollektiv vejledning og gruppevejledning fremfor individuel vejledning - hvor det giver mening. DE-L kan dog være bekymrede for, om de stærke elever, der primært skal foretage deres uddannelsesvalg sammen med deres forældre, efter at have modtaget kollektiv vejledning, i tilstrækkelig grad gøres opmærksomme på mulighederne i fx EUX, som alternativ til de kendte gymnasiale uddannelser, og ikke mindst i hvilket omfang familierne tilbydes information, der sætter dem i stand til, kvalificeret, at støtte den unge i uddannelsesvalget og DE-L ønsker at se stærke initiativer fra ministeriet rettet mod den målgruppe, som der var lagt op til i aftale om attraktive erhvervsuddannelser.

DE-L skal derfor foreslå, at dette skift i praksis og metode følges tæt, og at der skabes evidensbaseret forskning på området.

Uddannelse og Job - UEA undervisningen – bliver et vigtigt og centralt element i den kommende vejledningsproces. DE-L skal derfor foreslå, at ministeriet sikrer tid og ressourcer til dette timeløse fag, og stiller krav om inddragelse af såvel erhvervsliv som erhvervsskoler, og at arbejdet med faget skal ske i samarbejde med UU.

11. Lærerkompetencer

Overordnede bemærkninger

DE-L ser det som positivt, at reformen lægger op til kompetenceudvikling af lærerne, og der er enighed om, at midler, der bliver afsat til dette formål, også skal anvendes hertil. Ligeledes finder vi, at et kompetenceløft af lærerne kan betyde bedre undervisning og kan ses som et vigtigt element i at fremtidssikre kvaliteten på erhvervsuddannelserne. Herunder finder vi, at det er centralt, at kompetenceudviklingen både omfatter det pædagogiske og det fag-faglige område.

Det er ligeledes DE-L's opfattelse, at kompetenceudvikling i forbindelse med EUD-reformen skal bygges op omkring en fælles målsætning og ikke på baggrund af et fælles udgangspunkt. Vejene, hvorved målet efterfølgende indfries på, vil være forskellige alt afhængig af, hvilket udgangspunkt den enkelte lærer har.

Derfor bakker DE-L op om ministeriets planlagte vurdering af lærernes behov for kompetenceudvikling, som tager udgangspunkt i skolernes eksisterende efteruddannelsesindsats. Vi støtter ligeledes op omkring den planlagte kortlægning af lærernes nuværende pædagogiske og faglige kompetenceniveau, som tænkes gennemført i 2014.

Der bør endvidere også tages udgangspunkt i både det lokale miljø, som erhvervsskolen opererer i, da elevernes forudsætning og baggrund er forskellig, men også i skolens uddannelsesmix, afhængig af de uddannelser, den udbyder.

Det er DE-L's holdning, at kompetenceudvikling er andet end "at modtage" undervisning, fx via fastlagte ECTS-point forløb. Vejen til at nå de ønskede kvalitetsmålsætninger kan i lige så høj grad gå via at bringe de eksisterende kompetencer i spil, ved at beskrive nye undervisningsforløb og implementere disse i praksis.

Specifikke bemærkninger

DE-L skal foreslå, at det synliggøres, at de midler, der udmøntes til det pædagogiske kompetenceløft i 2013, også kan bruges i 2014, og også gerne fremadrettet, herunder ønskes der en afklaring af, hvilke former for teknisk-faglige kompetenceudviklinger, der også vil kunne omfattes af de afsatte kompetenceudviklingsmidler.

DE-L skal endvidere foreslå, at det i lovbemærkningerne tydeliggøres, hvordan ministeriet fortolker erhvervspædagogiske kompetencer, der i omfang svarer til 10 ECTS-point. Vi mener at tydeliggørelsen skal tage udgangspunkt i, at Undervisningsministeriets departementschef har givet udtryk for, at de 10 ECTS-point er "vejledende", så længe skolerne lever op til politikernes intentioner om et mærkbart kompetenceløft.

Med hensyn til ledelses- og skoleudvikling støtter DE-L op om justeringen i reglerne om pædagogiske ledelseskompetencer, således at de pædagogiske ledelseskompetencer sikres hos ledere med ansvar for den løbende pædagogiske og didaktiske udvikling af uddannelserne.

12. Økonomi

Overordnede bemærkninger

DE-L er generelt betænkelige ved, at størstedelen af reformen er finansieret med midler som allerede "er i arbejde" på skolerne - herunder kvalitetsmidler, F&U-midler og midlertidige takstforhøjelser. Hertil kommer at reformmidlerne skal finansiere nye initiativer.

Der må forventes relativt dårligere resultater på erhvervsskolerne i implementeringsfasen. Tal fra undervisningsministeriets regnskabskontor viser, at det første år forventes, at ca. 11.500 elever fra 9. og 10. klasse, samt voksne, ikke kan imødekomme kravene til optagelse på en erhvervsuddannelse. Det vil naturligvis slå igennem som en aktivitetsnedgang på skolerne. Hertil kommer forkortelsen af særlig det merkantile grundforløb, som vil give en mærkbar aktivitetsnedgang. De ændrede uddannelsesbetingelser for voksne vil også bidrage til en aktivitetsnedgang. Indførelsen af den merkantile EUX medfører behov for andre lærer kvalifikationer, hvilket vil øge omkostningerne i forhold til opkvalificering og evt. afskedigelser. Der er samtidig en række andre initiativer, som øger omkostningerne på skolerne, herunder minimumstimetallet, optagelsesprøver- og samtaler, bevægelse og motionsundervisning, øgede omkostninger til praktikpladsopsøgende arbejde, når to årgange kommer "på markedet" på samme tid og indgåelse af brikaftaler mm..

Skolerne står derfor over for en solid udfordring i forhold til at tilpasse både de aktivitetsafhængige omkostninger og kapacitetsomkostninger. Det må derfor forventes, at der vil ske personalereduktioner i hele sektoren. Bygningskapaciteten kan blive et særligt problem at tilpasse på kortere sigt i det øjeblikkelige erhvervsejendomsmarked.

DE-L vil foreslå, at undervisningstaxametrene forhøjes i implementeringsperioden, således skolerne får tid til at tilpasse medarbejderressourcerne. Det samme gælder for bygningstaxametrene, som DE-L forslår forhøjet midlertidig, indtil skolerne kan tilpasse bygningsmassen, så den passer til den ændrede aktivitet.

Generelt vil DE-L gøre opmærksom på vigtigheden af, at der udvikles IT-understøttelse til administrationen af reformens nye tiltag – herunder Den Kombinerede Ungdomsuddannelse, EUX, EUV mm. DE-L bakker op om reformens intentioner om mere IT-understøttet undervisning, men er betænkelige ved, at der ikke er udmøntet særlige midler til udvikling af IT-understøttet undervisning.

Specifikke bemærkninger

Det fremgår, at der skal gennemføres en budgetanalyse, således at resultaterne kan indarbejdes i FL16.

DE-L vil gerne kvittere for dette initiativ, som netop analyserer hele ungdomsuddannelsesområdet på samme tid og efter samme metode, og DE-L vil gerne bidrage og stille sig rådighed i forhold til planlægningen og gennemførelsen af analysen.

DE-L bifalder, at der er lagt op til en fordomsfri analyse på tværs af sektorer, således at budgetanalysen kan medføre, at taxametrene fastsættes ud fra objektive kriterier og tildes efter behov, og hvor taxametrene

ikke blot er bestemt af historik, men i væsentlig højere grad bliver bestemt af f.eks. uddannelsernes evne til at flytte de unge fagligt, personligt og socialt, at sikre unge får mulighed for kompetencegivende uddannelse, at sikre en sammenhæng mellem takstniveau og reelle omkostninger til uddannelsernes gennemførelse – herunder administrationen af disse, samt at fordelingen af midler afspejler og understøtter et system, som sikrer, at der udbydes de uddannelser, samfundet har behov for på kort og lang sigt.

DE-L skal kraftigt opfordre til, at udmøntningen af omstillingsreserven udsættes til 2016, da budgetanalysen bør gennemføres først.

DE-L er bekymrede for, at der fra 2017 er optaget en negativ budgetregulering til finansiering af reforminitiativerne med en forventning om, at budgetanalysen vil anvise, hvor der er "frie midler" i ungdomsuddannelsessystemet. Vores bekymring går primært på hvad der vil ske, hvis det ikke lykkes Undervisningsministeriet at finde midlerne gennem budgetanalysen, fx at Undervisningsministeriet anvender deres mulighed for en dispositionsbegrænsning, og i givet fald hvordan den bliver tilrettelagt?

Hertil er der varslet taxameterreduktioner de kommende år – herunder blandt andet omstillingspuljen, som vil ændre skolernes økonomiske grundlag væsentligt.

Der er afsat ca. 542 mio. kr. til styrket kvalitet i forbindelse med reformen i 2014 jf. tabel 1 på side 61. Det er vigtigt, at midlerne udmøntes hurtigt, så det økonomiske grundlag kendes på den enkelte skole, og som således kan disponere deres aktiviteter.

DE-L foreslår, at hvis skolerne ikke kan nå at anvende alle eller dele af midlerne i 2014, så skal skolerne have hjemmel til at hensætte midlerne i regnskabet 2014, således de ikke får resultatpåvirkende indflydelse i regnskabsåret 2014.

Der er disponeret små 200 mio. kr. i 2014 til strategisk kompetenceudvikling på erhvervsskolerne, hvilket betyder, at det må forventes, at skolerne meget hurtigt skal i gang med kompetenceløftet. Skolerne har allerede planlagt og budgetteret 2014 og er langt med planlægningen af 2015 og dermed disponeringen af lærerressourcerne. DE-L foreslår en meget hurtig udmøntning af midlerne, således at skolerne kan få planlagt den ekstra kompetenceudvikling, som de får tildelt midler til.

DE-L foreslår ligeledes, at hvis skolerne ikke kan nå at anvende alle eller dele af midlerne i 2014, er det vigtigt, at skolerne har mulighed for at hensætte midlerne i regnskabet 2014, således de ikke får resultatpåvirkende indflydelse i regnskabsåret 2014.

Der er afsat 6 mio. kr. i 2014 og 2 mio. kr. i 2015 og herefter 2 mio. kr. om året til udarbejdelse af fælles adgangsprøver jf. tabel 1 på side 61. Det er overraskende og bekymrende, at der ikke er afsat midler til gennemførelsen af prøverne på skolerne, samt at der heller ikke er afsat midler til gennemførelse af tidskrævende optagelsessamtaler. Det forventes som nævnt ovenfor, at der det første år vil være ca. 11.500 elever, som ikke kan imødekomme de nye adgangskrav. Det er vanskelig på nuværende tidspunkt at vide præcist, hvor mange der skal til optagelsesprøve- og samtale, men DE-L vurderer, at den samlede omkostning for skolerne vil ligge på mellem 2 og 2,5 mio. kr.

DE-L foreslår, at undervisningstaxametret reguleres med et tilsvarende beløb.

Flere undervisningstimer medfører større lærerressourceforbrug, større materialeforbrug og større lokaleforbrug pr. årselev. Det er DE-L's opfattelse, at den gennemsnitlige stigning i antallet af lektioner langt overstiger de nye ledelses- og planlægningsmæssige muligheder, der ligger i OK13, hvis der fortsat skal være udvikling og et til stadighed højere kvalitetsniveau i undervisningen.

Af Ministeriets egen analyse af timetallet på erhvervsuddannelserne fremgår det, at der i gennemsnit gennemføres 22,8 time pr. undervisningsuge. Af reformen fremgår det, at skolerne skal levere 26 klokketimers undervisning i 2016. Dette svarer til en stigning i forhold til gennemsnittet på ca. 14 %.

DE-L anerkender det politiske behov for, at der er et ensartet niveau for antallet af lektioner på tværs af skoler, men forventer naturligvis en kompensation udmøntet på både undervisnings- og bygningstaxametrene, i lighed med den kompensation, som særlig de almene gymnasier fik i forbindelse med indførelsen af 28-loftet.

Den nye struktur med grundforløb 1 og grundforløb, med forskellige adgangs- og overgangskrav, nye fagretninger, udvidede EUX-muligheder etc. har skabt en meget kompleks – og langt større - vejledningsopgave for erhvervsskolerne. Samtidigt har erhvervsskolerne igen fået ansvaret for gennemførselsvejledningen, som sammen med taxametret overgik til UU-systemet for et par år siden.

DE-L foreslår, at de udvidede vejledningsopgaver medfører regulering af undervisningstaxametret.

DE-L deler ministeriets opfattelse af vigtigheden af bevægelse og motion, men det virker besynderligt, at ministeriet forestiller sig, at der kan gives et godt, motiverende, inspirerende og lærende tilbud om bevægelse og motion i over 10 mio. elevtimer om året – uden at skolerne har et vist beredskab af dedikerede faciliteter eller udstyr.

DE-L mener derfor, at der bør lægges en langsigtet plan for hvordan, erhvervsskolerne kan opbygge et vist omfang af dedikerede faciliteter og udstyr til bevægelse og motion. DE-L forventer således, at der i løbet af en årrække sker en tilpasning af primært bygningstaxametret, men også undervisningstaxametret således, at også erhvervsskolerne bliver i stand til at levere et godt pædagogisk tilbud i forhold til bevægelse og motion, delvist i dedikerede faciliteter og udstyr.

DE-L mener, at der er behov for en drøftelse og en hurtig afklaring af taxameterfastsættelsen på særligt grundforløb 1, da der her skal introduceres til mange forskellige uddannelser, udbydes en række almene fag etc.

DE-L mener, at der tilsvarende er brug for en afklaring af fastsættelsen af taxametrene til EUX-merkantil, da der her bliver brug for lærere med undervisningskompetencer på et højere niveau end i dag.

Pga. strukturændringer i praktikvirksomhederne, hvor virksomhederne i højere grad specialiserer sig, og derfor har vanskeligere ved at tilbyde ordinære uddannelsesaftaler, samt at praktikvirksomhederne er konjunktur- og konkurrencefølsomme, er "brikmodellen" et vigtigt supplement til de ordinære praktikpladser. Brikaftaler består, således at praktik i flere virksomheder evt. suppleret med "brikker" i et praktikcenter.

DE-L foreslår, at der skal være en særlig praktikpladspræmie til skolerne i forhold til disse brik-model-aftaler, idet der alt andet lige lægges væsentligt mere arbejde – herunder koordinering mellem

virksomheder og praktikpladscenter, vedligeholdelse undervejs i praktikforløbet, opfølgning og kvalitetskontrol – i at skabe disse.

DE-L anerkender, at det er vigtigt, at der findes en balance mellem en reel dækning af omkostningerne ved at indgå brikaftale, og incitamentet til at søge at indgå ordinære praktikaftaler.

Med venlig hilsen

Peter Amstrup

Formand for Danske Erhvervsskoler - Lederne